

УДК 355.40:355.425:159.944:004.9

UDC 355.40:355.425:159.944:004.9

DOI: [10.31475/ped.dys.2025.38.14](https://doi.org/10.31475/ped.dys.2025.38.14) ISSN 2309-9127 (print) ISSN 2313-8769 (Online)

ГЕОРГІЙ АРТЮШИН,

доктор педагогічних наук, професор

(Україна, Київ, Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій Національної академії Служби безпеки України, вул. М. Максимовича, 22)

HEORHII ARTIUSHYN,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

(Ukraine, Kyiv, Educational and Scientific Institute of Information Security and Strategic Communications of the National Academy of the Security Service of Ukraine, M. Maksymovycha St., 22)

ORCID: [0000-0002-3231-3664](https://orcid.org/0000-0002-3231-3664)

СВЯТОСЛАВ ДЯКОВ,

кандидат педагогічних наук, доцент

(Україна, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61)

SVIATOSLAV DIAKOV,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

(Ukraine, Kamianets-Podilskyi, Ivan Ohienko Kamianets-Podilskyi National University, Ohienko St., 61)

ORCID: [0000-0002-3938-9792](https://orcid.org/0000-0002-3938-9792)

Розвиток стійкості та аналітичних компетентностей особового складу органів та підрозділів сектору безпеки та оборони України для протидії негативному інформаційно-психологічному впливу

Development of Resilience and Analytical Competencies of Personnel of the Security and Defense Sector of Ukraine for Countering Negative Information and Psychological Influence

Сучасна російсько-українська війна характеризуються високою інтенсивністю застосування інформаційно-психологічних операцій противника, які стають ключовими інструментами впливу на перебіг воєнних дій та стан безпеки держави. Розвиток стійкості та аналітичних компетентностей відіграє ключове значення у військовій підготовці з огляду на вимогливий та стресовий характер бойових ситуацій.

Запропоновано Програму розвитку стійкості та аналітичних компетентностей особового складу органів та підрозділів сектору безпеки і оборони України для протидії негативному інформаційно-психологічному впливу. Її основними завданнями визначено: формування знань про природу інформаційно-психологічних операцій та механізми маніпулятивного впливу; розвиток навичок критичного та аналітичного мислення; підвищення рівня психологічної стійкості військовослужбовців; оволодіння методами верифікації інформації та практиками OSINT-аналізу; удосконалення аналітичних здібностей військовослужбовців; навчання впровадженню процедур інформаційної гігієни та внутрішнього захисту інформації. Зміст програми поєднує теоретичні знання про механізми інформаційно-психологічних операцій з практичними тренінгами та симуляціями, що формують уміння виявляти маніпулятивні наративи, шкідливу діяльність ботів і координовані інформаційні атаки. У межах програми передбачено регулярні тренінги, практичні симуляції та моделювання кризових ситуацій, що дає змогу вчасно оновлювати навички відповідно до нових тактик і технологій, що застосовуються противником з метою інформаційно-психологічного впливу.

Підсумовано, що розвиток стійкості та аналітичних компетентностей є ключовим аспектом військової підготовки, що підвищує здатність військовослужбовців адаптуватися до бойового стресу та нівелювати негативний інформаційно-психологічний вплив.

Ключові слова: *аналітична компетентність, особовий склад, інформаційне середовище, протидія негативному інформаційно-психологічному впливу, військовослужбовці, стійкість.*

The ongoing Russian-Ukrainian war is characterized by the intensive use of the enemy's information and psychological operations, which have become key instruments influencing the course of military actions and the overall security situation of the state. The development of resilience and analytical

competencies plays a crucial role in military training, given the demanding and stressful nature of combat situations.

A Program for the Development of Resilience and Analytical Competencies of the Personnel of the Security and Defense Sector of Ukraine for Countering Negative Information and Psychological Influence is proposed. Its main objectives include: forming knowledge about the nature of information and psychological operations and the mechanisms of manipulative influence; developing critical and analytical thinking skills; increasing the level of psychological resilience of service members; acquiring methods of information verification and OSINT-based analysis practices; improving the analytical abilities of military personnel; and training in the implementation of information hygiene procedures and internal information protection. The content of the program combines theoretical knowledge about the mechanisms of information and psychological operations with practical training sessions and simulations aimed at developing the ability to detect manipulative narratives, harmful bot activity, and coordinated information attacks. The program provides for regular training, practical simulations, and crisis-scenario modeling, enabling timely updates of skills in accordance with new tactics and technologies used by the adversary for information and psychological influence.

It is concluded that the development of resilience and analytical competencies is a key aspect of military training that enhances the ability of service members to adapt to combat stress and neutralize negative information and psychological influence.

Keywords: *analytical competence, personnel, information environment, countering negative information and psychological influence, service members, resilience.*

Вступ / Introduction. Важливість інформаційного середовища у війна визначав ще Сунь-цзи. Мислитель зазначав, що найшвидший спосіб досягти військової перемоги – це атакувати лише тоді, коли противник розгублений, дезорієнтований та ослаблений. Хоча революція у військовій справі пропонувала обіцянки прозорого поля бою, сучасна російсько-українська війна, доводить, що слова Сунь-цзи залишаються такими ж актуальними сьогодні, як і в стародавньому Китаї (Bekesiene, et al. 2023). У контексті триваючої агресії проти України противник системно використовує широкий спектр негативного інформаційно-психологічного впливу, спрямованого на деморалізацію особового складу, дестабілізацію систем управління, формування спотвореної картини оперативної обстановки та зниження рівня довіри до інституцій сектору безпеки й оборони. Інформаційний простір, посилений розвитком цифрових технологій, соціальних мереж, інструментів штучного інтелекту та автоматизованих систем поширення контенту, стає одним із головних театрів протиборства, в якому людський чинник стає найвразливішим елементом.

У сучасних реаліях повномасштабної війни особовий склад органів та підрозділів сектору безпеки та оборони України мають більший доступ до інформації, ніж будь-коли раніше. Мобільні телефони, соціальні мережі та супутникові інтернет-сервіси, такі як Starlink, обіцяють нескінченний запас камер, приймачів та мікрофонів. Створення та поширення контенту відіграють важливу роль у формуванні наративів та досягненні політичних цілей конфлікту (Юрчак, & Романишина, 2023). Військовослужбовці використовують соціальні мережі для отримання новин, повідомлення про переміщення на полі бою та надання оновлень про бойові дії в режимі реального часу, все з різним ступенем точності. Швидкість соціальних мереж змусила традиційні ЗМІ конкурувати за аудиторію; поспіх з новинами спонукав деякі ЗМІ публікувати матеріали з обмеженою перевіркою. Взаємодія між соціальними мережами та традиційними ЗМІ виявляється небезпечною сферою для поширення дезінформації. Росія вправно проводить дезінформаційні кампанії в соціальних мережах, що створює ризик для українських бойових зусиль, оскільки медіа-форуми конкурують за читацьку аудиторію та взаємодіють один з одним з різним ступенем довіри. У цих умовах особливого значення набуває розвиток стійкості та аналітичних компетентностей особового складу органів і підрозділів сектору безпеки та оборони України. Сформована психологічна та інформаційна стійкість забезпечує здатність військовослужбовців протидіяти маніпулятивному впливу, зберігати боєздатність і раціональність поведінки у стресових ситуаціях, своєчасно розпізнавати загрози та запобігати руйнівним наслідкам дезінформації. Водночас розвиток аналітичного мислення сприяє підвищенню якості оцінки інформації, ухвалення рішень, ефективності комунікації і забезпечує стійкість системи управління в умовах інформаційного протиборства.

Сучасні дослідження в галузі військової освіти, які становлять значну наукову цінність для дослідження, є напрацювання науковців у сфері теоретичних і прикладних аспектів управлінської сфери (Г. Артюшин, О. Діденко, С. Дяков, О. Романовський, Л. Романишина, В. Свистун, Н. Черненко та ін.), окремих напрямів підготовки кадрів оборонного сектору до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад (В. Аніщенко, В. Дяк, О. Лемешко, В. Мірошніченко та ін.), практичних питань організації освітньої діяльності та

становлення професійної готовності військовослужбовців (Л. Балагур, В. Гашук та ін.).

Мета та завдання / Aim and Tasks. Метою статті є обґрунтування необхідності розвитку стійкості та аналітичних компетентностей особового складу органів і підрозділів сектору безпеки та оборони України, а також визначення їх ролі у підвищенні ефективності протидії негативному інформаційно-психологічному впливу в умовах сучасної гібридної війни.

Методи / Methods. Методами дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: аналіз і синтез – для вивчення теоретичних засад інформаційно-психологічного впливу та визначення змісту стійкості й аналітичних компетентностей; системний підхід – для комплексного розгляду місця та ролі аналітичних компетентностей у діяльності підрозділів сектору безпеки й оборони; узагальнення – для формування висновків щодо шляхів підвищення ефективності протидії негативним інформаційно-психологічним впливам.

Результати / Results. Військове середовище сприймається як більш стресове, ніж цивільне (Cormac, Walton, & Puyvelde, 2022). Тому стійкість та аналітична компетентність мають значний вплив на особисту діяльність військовослужбовців, адже дають змогу аналізувати та керувати стресовими ситуаціями, тобто є своєрідними захисними чинниками від стресу. З огляду на несприятливі умови життя та операцій під час воєнних дій, військовослужбовці часто переживають стрес, втому, тривогу та страхи, що негативно впливає на їхнє сприйняття інформації.

Сучасні суспільства – і збройні сили в них – зазнають впливу безпрецедентно широкого і швидкого поширення різних форм неправдивої та шкідливої інформації через складні соціально-політичні, культурні та технологічні зміни (Fitzpatrick, Gill & Giles, 2022). Хоча поєднання критично мислячих громадян і вільних ЗМІ є вирішальним для належного функціонування демократії, сучасні соціальні медіа підсилюють оманливу інформацію (Chesney, & Citron, 2019). Дезінформація в соціальних медіа все частіше використовується під час військових конфліктів, а зростання кількості неправдивої інформації визнано серйозною проблемою для військових командирів. Оскільки сучасна військова культура України та країн НАТО має тенденцію до самоуправління та до зменшення ізольованості військових організацій від решти суспільства (Schneider, & Macdonald, 2023), необхідно підвищити стійкість до негативних інформаційно-психологічних впливів та аналітичну компетентність військовослужбовців.

Питання формування стійкості та аналітичних компетентностей військовослужбовців набуває ключового значення для забезпечення національної безпеки, підвищення ефективності протидії інформаційно-психологічним загрозам та зміцнення потенціалу сектору безпеки і оборони України. Сучасні технології зробили такі навички, як військовий обман, зв'язки з громадськістю, цивільно-військова взаємодія та кібердіяльність, необхідними для випередження циклів прийняття рішень противником, захисту дружніх сил та досягнення політичних цілей конфлікту в межах цивільного компонента (Ambrosio, & Adiletta, 2021).

Інформаційне середовище є ключовим компонентом військового оперативного середовища як сукупності усіх умов, що впливають на військового командира (Юрчак, 2023). Інформаційне середовище охоплює всі аспекти людського ставлення, поведінки та сприйняття і є критичним компонентом конфлікту. Успішні операції в інформаційному середовищі можуть нейтралізувати волю та можливості противника до боротьби, забезпечити відправну точку для вирішення конфлікту, обдурити ворожих осіб, що приймають рішення, щоб створити несподіванку, та позбавити противника свободи маневру в кіберпросторі та в усьому електромагнітному спектрі – спектрі радіоактивності, що охоплює радіо, рентгенівське та гамма-випромінювання (Балагур, & Карасьов, 2023). Російсько-українська війна дала ключове розуміння того, як сучасні технології та людська поведінка змінили відносини інформаційного середовища з війною.

Інформаційні операції, спрямовані на деморалізацію військовослужбовців, підриг довіри до командування, маніпулювання суспільною думкою та створення хаосу в системі управління, стають дедалі більш масованими, технологічно складними та психологічно вишуканими. У таких умовах традиційна військова підготовка вже не забезпечує належного рівня захищеності персоналу від негативного інформаційно-психологічного впливу. Без сформованої здатності критично оцінювати інформацію, протистояти когнітивним маніпуляціям, зберігати психологічну рівновагу та оперативно розпізнавати інформаційні загрози зростає ризик дезорієнтації особового складу, зниження морально-психологічного стану та прийняття помилкових рішень.

Розвиток аналітичної компетентності та стійкості до негативних інформаційно-психологічних впливів у військовослужбовців базується на передумові, що стійкість – це не фіксований стан, а радше безперервний процес навчання та адаптації (Зозуля, 2015). Розгляд стійкості та аналітичних компетентностей як здатності особистості позитивно адаптуватися до стресових ситуацій створює як неоднозначність, так і невизначеність у виборі найкращої програми навчання. Також військовослужбовці часто стикаються з небезпечними та непередбачуваними ситуаціями та виконують обов'язки, які вимагають від них швидкого прийняття рішень та чіткого мислення під

час виконання складних завдань. Військова кар'єра також пов'язана з унікальними стресовими чинниками – від розгортання та бойових дій до можливого полону. Хоча багато програм підготовки особового складу органів та підрозділів сектору безпеки та оборони України спрямовані на розвиток стійкості та аналітичних компетентностей, триваюча повномасштабна російсько-українська війна підкреслює необхідність прискореної підготовки військовослужбовців.

Сприяти цьому може впровадження Програми розвитку стійкості та аналітичних компетентностей особового складу органів та підрозділів сектору безпеки і оборони України для протидії негативному інформаційно-психологічному впливу. Пропонована програма спрямована на формування психологічної та інформаційної стійкості, а також розвиток аналітичних компетентностей особового складу сектору безпеки й оборони України, необхідних для ефективної протидії негативному інформаційно-психологічному впливу противника. Основними завданнями програми:

- формування знань про природу інформаційно-психологічних операцій та механізми маніпулятивного впливу;
- розвиток навичок критичного та аналітичного мислення;
- підвищення рівня психологічної стійкості військовослужбовців;
- оволодіння методами верифікації інформації та практиками OSINT-аналізу;
- удосконалення аналітичних здібностей військовослужбовців;
- навчання впровадженню процедур інформаційної гігієни та внутрішнього захисту інформації.

Програма розвитку стійкості та аналітичних компетентностей особового складу органів та підрозділів сектору безпеки і оборони України для протидії негативному інформаційно-психологічному впливу структурована таким чином, щоб допомогти курсантам розпізнавати найпоширеніші типи дезінформації, критично аналізувати різні види медіаконтенту та діяти належним чином, коли вони стикаються з потенційною дезінформацією. У межах програми зосереджено увагу на темах та практичних вправах, які найкраще сприятимуть формуванню стійкості до основних вербальних та візуальних методів впливу, які противники можуть використовувати в (соціальних) медіа для створення напруженості між військовослужбовцями та дискредитації конституції України, органів та підрозділів сектору безпеки і оборони України та НАТО. Також акцентовано увагу на покращенні розуміння курсантами того, як боти можуть бути використані в діяльності з інформаційного впливу, як ідентифікувати шкідливих ботів у мережах та що робити, коли вони стикаються зі зловмисним ботом.

Запропонована програма спрямована на те, щоб забезпечити військовослужбовців знаннями, уміннями й навичками, необхідними для розпізнавання, нейтралізації та запобігання негативному інформаційно-психологічному впливу. Вона поєднує у собі навчання теоретичним основам інформаційних операцій та технологіям психологічного впливу з практичними тренінгами, що формують здатність критично мислити, аналізувати інформаційні потоки, визначати маніпулятивні наративи та виявляти дезінформацію. Особливе місце в програмі займає розвиток психологічної стійкості: уміння керувати власними емоціями, долати стресові стани, підтримувати внутрішній баланс і залишатися ефективним у ситуаціях інформаційного тиску (Козяр, & Коваль, 2024), що ключовою умовою збереження боєздатності підрозділів.

Важливим напрямом реалізації програми є формування аналітичних компетентностей, що передбачають оволодіння базовими й розширеними інструментами роботи з інформацією, зокрема з методами OSINT, медіаграмотністю, верифікацією даних, аналізом інформаційних патернів і виявленням ознак координованих інформаційних операцій. Це дає змогу військовослужбовцям не лише захищатися від інформаційного впливу, а й активно ідентифікувати ворожі інформаційні атаки, оцінювати їх інтенсивність і визначати ступінь загрози для підрозділу чи конкретних осіб.

У межах програми також передбачено регулярні тренінги, практичні симуляції та моделювання кризових ситуацій, які дають змогу військовослужбовцям підтримувати високий рівень готовності та вчасно оновлювати навички відповідно до нових тактик і технологій, що застосовуються противником з метою інформаційно-психологічного впливу.

Висновки / Conclusions. Активні бойові дії та окопна війна в Україні, які тривали протягом 2014-2022 року, а далі і повномасштабне вторгнення Росії в Україну (24 лютого 2022 року і донині), у межах якої інформаційно-психологічний вплив перетворився на один із ключових інструментів противника, зумовлюють критичну потребу у системній підготовці особового складу органів та підрозділів сектору безпеки і оборони України задля формування та розвитку аналітичних компетентностей військовослужбовців для протидії негативному інформаційно-психологічному впливу противника. Інформаційні операції, спрямовані на деморалізацію військовослужбовців, підірив довіри до командування, маніпулювання суспільною думкою та створення хаосу в системі управління, стають дедалі більш масованими, технологічно складними та психологічно

вишуканими. У таких умовах традиційна військова підготовка вже не забезпечує належного рівня захищеності особового складу від негативного інформаційно-психологічного впливу. Без сформованої здатності критично оцінювати інформацію, протистояти когнітивним маніпуляціям, зберігати психологічну рівновагу та оперативно розпізнавати інформаційні загрози зростає ризик дезорієнтації особового складу, зниження морально-психологічного стану та прийняття помилкових рішень.

З огляду на це запропоновано Програму розвитку стійкості та аналітичних компетентностей особового складу сектору безпеки й оборони України є важливим інструментом підвищення здатності військовослужбовців протидіяти негативному інформаційно-психологічному впливу противника, спрямовану на формування психологічної та інформаційної стійкості, розвиток критичного й аналітичного мислення, оволодіння навичками верифікації даних, OSINT-аналізу та інформаційної гігієни. Програма створена таким чином, щоб навчити військовослужбовців розпізнавати найпоширеніші форми дезінформації, аналізувати медіаконтент і правильно діяти у разі виявлення потенційних інформаційних загроз. Зміст програми поєднує теоретичні знання про механізми інформаційно-психологічних операцій з практичними тренінгами та симуляціями, що формують уміння виявляти маніпулятивні наративи, шкідливу діяльність ботів і координовані інформаційні атаки. Важливою перевагою програми є її орієнтація на практичну підготовку та безперервне вдосконалення навичок особового складу. Регулярні тренінги, моделювання кризових ситуацій і робота з актуальними кейсами забезпечують готовність військовослужбовців реагувати на нові тактики та технології, що використовує противник.

У результаті програма формує комплексну здатність не лише протистояти інформаційним загрозам, а й активно їх ідентифікувати, оцінювати та нейтралізувати, підвищуючи загальну інформаційну стійкість сектору безпеки й оборони України.

Список використаних джерел і літератури:

Балагур, Л., & Карасьов, Д. (2023). Розвиток готовності в офіцерів- прикордонників оперативного рівня військової освіти до забезпечення інформаційного співробітництва в інтегрованому управлінні кордонами. *Вісник науки та освіти*, 20 (2), 492–502. [in Ukrainian]

Зозуля, О. С. (2015). Психологічні операції та інформаційно-психологічна безпека військовослужбовців: загрози та протидія. *Досвід застосування збройних сил у світових війнах і воєнних конфліктах XX – початку XXI ст.: тенденції та закономірності*, 3, 168–173. [in Ukrainian]

Козяр, М. М., & Коваль, І. С. (2024). Психопедагогіка у професійно-екстремальній підготовці фахівців галузі безпеки людини. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 6 (1), 1–13. Взято з <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6140> [in Ukrainian]

Юрчак Ю. (2023). Оновлення щодо протидії негативному інформаційному впливу у воєнному полоні. *Честь і закон. Національна академія Національної гвардії України. Військові науки*, 2 (85), 120–125. Взято з <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2023/2/85/282632> [in Ukrainian]

Юрчак, Ю., & Романишина, Л. (2023). Актуалізація проблеми формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу в контексті інформаційної війни. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5–6 (129–130), 261–270. Взято з 10.24139/2312-5993/2023.05-06/261-270. [in Ukrainian]

Ambrosio, A. D., & Adiletta, V. (2021). The resilience training: experimental evaluation of a group psycho-educational training on the development of resilience. *International Journal of Psychological and Brain Sciences*, 6 (4), 52–57. Retrieved from doi: 10.11648/j.ijpbs.20210604.11 [in English]

Bekesiene, S., Nakonechnyi, O., Kapustyan, O., Smaliukiene, R., Vaičaitienė, R., & Bagdžiūnienė, D. (2023). Determining the main resilience competencies by applying fuzzy logic in military organization. *Mathematics*, 11 (10), 2270. Retrieved from doi: 10.3390/math11102270 [in English]

Chesney, R., & Citron, D. (2019). Deepfakes and the new disinformation war: The coming age of post-truth geopolitics. *Foreign Affairs*, 98 (1), 147–155. [in English]

Cormac R., Walton C., & Puyvelde D. V. (2022). What constitutes successful covert action? Evaluating unacknowledged interventionism in foreign affairs. *Review of International Studies*, 48(1), 111–128. [in English]

Fitzpatrick, M., Gill R., & Giles, J. F. (2022). Information Warfare: Lessons in Inoculation to Disinformation. *Parameters*, 52 (1), 105–118. Retrieved from doi: 10.55540/0031-1723.3132. [in English]

Lin, H., & Kerr, J. (2019). On cyber-enabled information warfare and information operations. In *Oxford Handbook of Cybersecurity* (pp. 10–13). Oxford University Press. [Forthcoming]. [in English]

Roberts, A., & Venables, A. N. (2024). Military psychological operations in the digital battlespace: A practical application of the legal framework. In *CyCon 2024: Over the Horizon 16th International Conference on Cyber Conflict* (pp. 281–296). CCDCOE Publications. [in English]

Schneider, J., & Macdonald, J. (2023). Looking back to look forward: Autonomous systems, military revolutions, and the importance of cost. *Journal of Strategic Studies*, 47 (1), 162–184. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/01402390.2022.2164570> [in English]

References:

Balahur, L., & Karasov, D. (2023). Rozvytok hotovnosti v ofitseriv- prykordonykiv operatyvnoho rivnia viiskovoi osvity do zabezpechennia informatsiinoho spivrobitnytstva v intehrovanomu upravlinni kordonamy [Development of Readiness in Operational-Level Military Education Border Guard Officers to Ensure Information Cooperation in Integrated Border Management]. *Visnyk nauky ta osvity – Bulletin of Science and Education*, 20 (2), 492–502. [in Ukrainian]

Zozulia, O. S. (2015). Psykholohichni operatsii ta informatsiino-psykholohichna bezpeka viiskovosluzhbovtsiv:

zahrozy ta protydiia [Psychological Operations and Information-Psychological Security of Military Personnel: Threats and Counteraction]. *Dosvid zastosuvannya zbroinykh syl u svitovykh viinakh i voiennykh konfliktakh XX – pochatku XXI st.: tendentsii ta zakonomirnosti – Experience of Using Armed Forces in World Wars and Military Conflicts of the 20th – Early 21st Centuries: Trends and Patterns*, 3, 168–173. [in Ukrainian].

Koziar, M. M., & Koval, I. S. (2024). Psykhopedahohika u profesiino-ekstremalnii pidhotovtsi fakhivtsiv haluzi bezpeky liudyny [Psychopedagogy in the Professional-Extreme Training of Human Security Specialists]. *Visnyk Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*, 6 (1), 1–13. Retrieved from <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6140> [in Ukrainian].

Yurchak, Yu. (2023). Onovlennia shchodo protydii nehatyvnomu informatsiinomu vplyvu u voiennomu poloni [Updates on Countering Negative Informational Influence in Military Captivity]. *Chest i zakon. Natsionalna akademiia Natsionalnoi Hvardii Ukrainy. Viiskovi nauky – Honor and Law. National Academy of the National Guard of Ukraine. Military Sciences*, 2 (85), 120–125. Retrieved from <https://doi.org/10.33405/2078-7480/2023/2/85/282632> [in Ukrainian].

Yurchak, Yu., & Romanyshyna, L. (2023). Aktualizatsiia problemy formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv-trykordonnykiv do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykhologichnomu vplyvu v konteksti informatsiinoi viiny [Actualization of the Problem of Forming Readiness of Future Border Guard Officers to Counter Negative Informational-Psychological Influence in the Context of Information Warfare]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 5–6 (129–130), 261–270. Retrieved from <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2023.05-06/261-270> [in Ukrainian].

Ambrosio, A. D., & Adiletta, V. (2021). The resilience training: experimental evaluation of a group psycho-educational training on the development of resilience. *International Journal of Psychological and Brain Sciences*, 6 (4), 52–57. Retrieved from doi: 10.11648/j.ijpbs.20210604.11 [in English]

Bekesiene, S., Nakonechnyi, O., Kapustyan, O., Smaliukiene, R., Vaičaitienė, R., & Bagdžiūnienė, D. (2023). Determining the main resilience competencies by applying fuzzy logic in military organization. *Mathematics*, 11 (10), 2270. Retrieved from doi: 10.3390/math11102270 [in English]

Chesney, R., & Citron, D. (2019). Deepfakes and the new disinformation war: The coming age of post-truth geopolitics. *Foreign Affairs*, 98 (1), 147–155. [in English]

Cormac R., Walton C., & Puyvelde D. V. (2022). What constitutes successful covert action? Evaluating unacknowledged interventionism in foreign affairs. *Review of International Studies*, 48(1), 111–128. [in English]

Fitzpatrick, M., Gill R., & Giles, J. F. (2022). Information Warfare: Lessons in Inoculation to Disinformation. *Parameters*, 52 (1), 105–118. Retrieved from doi: 10.55540/0031-1723.3132. [in English]

Lin, H., & Kerr, J. (2019). On cyber-enabled information warfare and information operations. In *Oxford Handbook of Cybersecurity* (pp. 10–13). Oxford University Press. [Forthcoming]. [in English]

Roberts, A., & Venables, A. N. (2024). Military psychological operations in the digital battlespace: A practical application of the legal framework. In *CyCon 2024: Over the Horizon 16th International Conference on Cyber Conflict* (pp. 281–296). CCDCOE Publications. [in English]

Schneider, J., & Macdonald, J. (2023). Looking back to look forward: Autonomous systems, military revolutions, and the importance of cost. *Journal of Strategic Studies*, 47 (1), 162–184. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/01402390.2022.2164570> [in English]

Дата надходження статті: «19» листопада 2025 р.

Стаття прийнята до друку: «09» грудня 2025 р.

Артюшин Георгій – професор кафедри управління та інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-службової діяльності Центру стратегічних комунікацій Навчально-наукового інституту інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій Національної академії Служби безпеки України, доктор педагогічних наук, професор

Artiushyn Heorhii – Professor of the Department of Management and Information and Analytical Support of Operational and Service Activities of the Center for Strategic Communications of Educational and Scientific Institute of Information Security and Strategic Communications of the National Academy of the Security Service of Ukraine, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Дяков Святослав – науковий співробітник наукової лабораторії кафедри військової підготовки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат педагогічних наук, доцент

Diakov Sviatoslav – Researcher of the Scientific Laboratory of the Department of Military Training of Ivan Ohienko Kamianets-Podilskyi National University, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

Ця стаття поширюється на умовах ліцензії

**Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International
(CC BY-NC-SA 4.0)**

Цитуйте цю статтю як:

Артюшин, Г., & Дяков, С. (2025). Розвиток стійкості та аналітичних компетентностей особового складу органів та підрозділів сектору безпеки та оборони України для протидії негативному інформаційно-психологічному впливу. *Педагогічний дискурс*, 38, 102–107. doi: [10.31475/ped.dvs.2025.38.14](https://doi.org/10.31475/ped.dvs.2025.38.14).

Cite this article as:

Artiushyn, H., & Diakov, S. (2025). Development of Resilience and Analytical Competencies of Personnel of the Security and Defense Sector of Ukraine for Countering Negative Information and Psychological Influence. *Pedagogical Discourse*, 38, 102–107. doi: [10.31475/ped.dvs.2025.38.14](https://doi.org/10.31475/ped.dvs.2025.38.14).